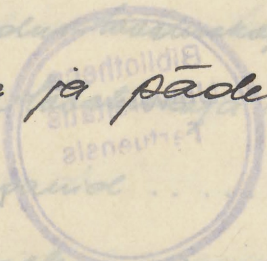

stud. jur. Gottlieb Sillam, 25 mail 38
matr. nr. 12936

A.A.
78A.

Kaubandus-tööstuskoja

Raking ja pädevus

diplomitööna arvestatud.
Tartus, 25. mail 1938.

A. J. Klüver

Tartus, mai, 1938. a.

Kopeeritud 3. VI 88 kirj. ko. h. k. n. n. a.

II osa. Kaubandus-tööstuskaja pätkus 26

3. ptk. Tuntiaalagamiid tehiamasus kau-

band Sisukõid. kaja päderuus 26

§ 9. Prakasolek 26

Sisukõid Nõukogu 1

Sissejuhatuses 3

4. ptk. § 1. Kaubandus-tööstuskaja määruste 3

§ 2. Kaubandus-tööstuskaja tekkimise 6

I osa. Kaubandus-tööstuskaja rakendus 11

1. ptk. Tuntiaalagamiid 11

§ 3. Prakasolek 11

§ 4. Nõukogu 14

§ 5. Juhatus 15

§ 6. Revisjani komisjoni 18

2. ptk. Sektsioonid, komisjonid, osakonnad 19

Kameralid ..... ja esindused 19

§ 7. Sektsioonid 19

§ 8. Komisjonid, osakonnad ja esindused 21

II osa. Kaubandus-tööstuskoja pädevus 26

3. ptk. Tsentraalaranite tehiamasus kau-

bandus-tööstuskoja pädevuses 26

§ 9. Peakoosolek 26

§ 10. Nõukogu 33

§ 11. Juhatus 35

4. ptk. Sektsioonide, komisjonide, asaku-

dad ja esinduste tehiamasus

kaubandus-tööstuskoja pädevuses 39

§ 12. Sektsioonid 39

§ 13. Komisjonid, asakonnad ja esin-

dused 42

kaubandus-tööstuskoja raadingu graafi-

line kujutus 45

Acasustatud allikad 46

vt. RT 1924, 148, 90; muudetud RT 1925, 111/112, 69
(§§ 10, 15, 18, 22, 30) ja RT 1925, 15, 146 (§ 10).

Sissejuhatuses.

§ 1. Kaubandus-tööstuskoja mõiste.

Kaubandus-tööstuskoja seadus¹ annab kaubandus-tööstuskoja mõiste määrangu või legaalse definitsiooni esimeses paragraafis: „kaubandus-tööstuskoja eesmärgiks on ühendada avalikõiguslikul alusel kaubandus- ja tööstusaladel tegutsevaid sellise, ühise ja isikuid nende üld- ning eritavade esitamise alustel ja valitsus- ning omavalitsusasutuste kõikikülgselt toetamiseks viimaste peale pandud sellekohaste ülesannete täitmisel.“

Osundatult seadusefraaasist nähtub, et kaubandus-tööstuskoda on avalikõiguslik sell-

¹ vt. RT 1924, 148, 90; muudetud RT 1925, 111/112, 69

(§§ 10, 15, 18, 28, 30) ja RT 1925, 15, 140 (§ 10).

side, ühisuse ja isikute ühendus - organisatsioon. Avalikõigusliku organisatsioonina ei teeta ta mitte erioiguslikul, vaid avalikõiguslikul alusel, kahtades oma üld- ja eritavide teostatamiseks avalikõiguslike vahenditega. Tänu sellele on võimalik saavutada kõrge laiem organisatsioon, kuhu kuuluvad endasse kõik kaubandus- ja tööstusala teatavad organisatsioonid ja isikud; sellepärast võib nimetada kaubandus-tööstusala üldorganisatsiooniks. Tänu sellele on võimalik eritavilisi "tööstuslike ja kaubanduslike organisatsioonide" sellepärast võib neid nimetada, s.o. legaalseid definitsioone nimetatud seltse ja ühinguid, erioorganisatsioonide alla. Tänu sellele nähtub legaalseid definitsioone, et kaubandus-tööstusala on loodud teatavate eesmärkide saavutamiseks ja ühise teostatamiseks. Need teatavad

lismõõrid ja tootatarad ühesaades on kõrgel
 kaubandus- ja tööstusalal teatsejalt ühised
 ja moodustavad sellega w.õ. omaaegad ehk
 enesekonoololusküsimused. Nende enesekonoololus-
 küsimuste lahendamiseks pugi kaubandus-
 tööstuskoda loodud ja neid ühesaandeid on ta
 omaõiguse alusel kohustatud lahendama. Et
 kaubandus-tööstuskoda pole seotud mingi-
 suguse territoriaalse momendiga ega tema komp-
 lektuurimisel ei nähta mingisugust muud kui
 personaalset momenti, s.o. isiku kuuluvust kau-
 bandus- või tööstusalal teatsejate kaadrisse,
 siis võib kaubandus-tööstuskoda täie õigusega
 nimetada personaalsete piirsidele rajatud or-
 ganisatsiooniks. Eeldatud legaaldefiniitsiooni
 vastavalt korigeringes, võimegi esitada
 kaubandus-tööstuskoda mõiste õigus teadusliku
 määrangu järgmiselt: „Kaubandus-tööstus-

kada on personaalsele printsiibile rajatud
 enesekonaldamise õiguse alusel teotset koo-
 bandus- ja tööstusalal teotsete isikute ja
 eriaorganisatsioonide avalikõiguslik üld-
 organisatsioon."

Seejärel tekkis vastavate huvigruppide koo-
 bandumise § 2. Kõrvaldus-tööstuskaja tekkimine.
 Seltskondlike huvigruppide koondumisega
 ühinguise, mis kaudus kõigisse rahvakaitse,
 sai määratleda riigivõimude kontaktiida-
 mine nendega. Erakorralisena ei ole
 nende tegevus nii mõjukas - intensiivne, selle-
 pärast organisatsioonid ise soovivad saavutada
 kontakti riigivõimuga. Teisalt ka riigivõimude
 huvide seisundilt tekkis vajadus panna teotset
 huvidegrupp kindlamale alusele. Neist vaja-
 dusist tingituna tekkisidki avalikõiguslikud
 kojad, millest erinevad erakorralisest

sellekohase, et neisse kuulumine on tehtud riigi-
 võimult sundlikuks ja et neile kuulub teatud
 funktsioonide teostamise monopol-ainuõigus.
 Vastavalt sellele nende eesanded on ka palju
 laialdasemad kui eravõrguorganisatsioonide oma.

Eesti tekkis vastavate huvigruppide koos-
 dumise mõte juba 20. sajandi algupoolel. See
 mõte liikus aga eraalgatuse ringes, ega võtnud
 erilist konkreetset kuju. Tööstuslike ja
 kaubanduslike huvide koostamine aga-
 nisatsioonide saamiseks alles Eesti iseseisvusta-
 misega, mil kaubanduse ja tööstuse organi-
 seerimine juba riiklikult ees võeti, arves-
 tades nende suurt osatähtsust uude riigi
 arengus. Leiti, et nii tööstus kui ka kauba-
 dus riigi fundamentaalselt alustena muudata-
 võimendamaks, kui need baseeruvad hõlpsalt ja
 tugevale organisatsioonile.

1914. a. araldati hinnade liidri tegelast, poolt
Tallinna linnarolikogule sooviaraldis kau-
bandus-tööstuskomitee loomiseks? See katse jäi
aga Veni võimude vastuseleku tõttu teosta-
mata.

Kuna vastav aruandlusele kodumaa
turul jaoks tootva tööstuse ja kaubanduse
huvide kaitseks ja varustuse vajaduse ning
elavike tarbeainetega varustamise alal ras-
kuste kõrvaldamiseks oli hädapärane,
pealegi kui börsi esindus tähtsast arvult eks-
pordil huvides, siis konati Tallinna linnar-
olikogule palvet kaubandus-tööstuskogule
loomiseks 1916. a. Seejärel jäi asi sooratu-
kuni 6. oktoobri 1917 peaminister Kerenski dek-
reedini, millega nõrvaldati luua kaubandus-
tööstuskodasid. Veni revolutsiooni mõel-
lus ei
2) vt. kaubandus-tööstuskoda 1925-1935 lk. 57.

saanud aga vastava koja elluviimisest aja.
 Asi võeti meestli üles Eesti iseseisvustamisega
 1919.a., mil veel kestis vahadussõda. Mitme-
 sugusil normilisel ja riiklil kaalutlusil suhtes
 vahariigi valitsus alul meil koja elluviimi-
 sesse tagarihoidlikult. Kaubandus-tööstuskoja
 ellukutsumise rajadus ei vaibunud aga hetkekski.
 Eriti elavalt võeti seda tööstus- ja kaupmuis-
 koansi kongressil. Vastavate huvigruppide
 oore arvestades ja osalt ka riiklil kaal-
 utlusil kaubandus-tööstusministerium val-
 mistas vastava seaduse eluüü, millele saadeti
 tutvumiseks Börsikomiteele, Eesti maa koo-
 rikantide Ühisusele ja kaupmuis- Seltside
 Liidule. 1924.a. suul oli saabunud eluüü
 Riigikogu üldkoosoleku alaukoosolekule,
 kust võeti osa vastavate tööstus- ja kauba-
 dusharude esindajad. Siin deklaratsioonis ühis-

tegelise ettevõtte esindaja, et nad ei saovi mingi
 kaubandus-täastuskaja alla, kuna nende orga-
 nisatsioon Ühistegelise Liidu nõuvel on küllalt
 hästi. Selle deklaratsioonil alusel jäid ühistege-
 lised ettevõtte kaubandus-täastuskajast välja.
 Kaubandus-täastuskaja seadus võeti läpi-
 kult Riigikogus vastu 11. detsembril 1924.
 ja avaldati samal aastal Riigi Teatajas
 nr. 148, samuti ka kaubandus-täastuskaja
 elluviimise seadus.

Kõik need ettevõtted, mis on registreeritud
 Riigikogus kaubandus- ja täas-
 tusalal testurite organisatsioonide ja isikute
 esindajate ja sellest näivad osa võtta sõna-
 ja hääletamisega kõik kaubandus-täastuskaja
 liikmed. Seadus määrab kindlaks kaubandus-
 täastuskaja liikmete alamnumbrina, milleks on
 48 liiget, kuna kandidaatide alamnumbraks

Tasa

Kaubandus-tööstuskoja raking

1. ptk. Sentraalorganid

§ 3. Peakoosolek

Kaubandus-tööstuskoja kui organisatsioon
normatiivne ehitis, juriidilises keeles raking,
moodustub mitmest kollegiaalorganist. Täht-
sama organina esineb peakoosolek. Ta annab
oma jõult esimesel astmel — kõik teiste
organite aktid on subordineeritud tema aktidele.

Peakoosolek koosneb kaubandus- ja töös-
tusalaal teatavate organisatsioonide ja isikute
esindajast ja sellel näivad osa võtta sõna-
ja hääleõigusega kõik kaubandus-tööstuskoja
liikmed. Seadus määrab kindlaks kaubandus-
tööstuskoja liikmete alammiärana, milleks on
48 liiget, kumma kandidaatide alammiäraks

on 24 liiget, kuid esundab ühtlasi kaubandus-tööstuskoja juhatuskirjale, kus on määratud täpne arv liikmeid.³ Juhatuskiri määrab aga ainult sektsiooni koosseisu 20 liikmele,⁴ millest jäeldub, et kaubandus-tööstuskoda koosneb 120 liikmest, sest ta moodustub 6 sektsioonist.⁵ Kaubandus-tööstuskoda valitakse 4 aastaks valimisõiguslike isikute hulgast, kes peavad olema Eesti kodanikud, vähemalt 25 aastat vanad ja teinud kaubandus- või tööstusalal vähemalt kolm aastat.⁶ Saanuti erivad valimisõiguse oma esindajate kaudu Eesti vabariigi piires teotserad ühised ja seltsid

³ vt. kaubandus-tööstuskoja seadus (KTKS) § 9

⁴ vt. kaubandus-tööstuskoja juhatuskiri (KTKJK) § 12

⁵ vt. KTKS § 18

⁶ Leit. cit. § 10

¹⁰ vt. KTKJK § 3, 24

(kooperatiivühikused välja arvatud), kes vastaval alal vähemalt kolm aastat töötanud.⁷ Ühine nõue nii ühikute kui ka organisatsioonide suhtes on see, et need iseseisva tegevuse jaoks peavad olema lunastanud 1-3 järgu äritunnistuse.⁸ Peale selle on vaja valimisõiguse kauba- ja päästelaevade omanikeks, kelle laevad tõstis registrisse võetud ja kes kõigile teistele nõudeid vastavad, arvatud välja äritunnistuse lunastamise kohta käiv tingimus.⁹

Tga istungjärgu jaoks valitakse peakoosoleku eesotsa juhataja ja kaks juhataja asetäitjat ning sekretäri, kes kaob moodustavad kaubandus-tööstuskaja peakoosoleku presidiumi.¹⁰

⁷ Tluid.
mm

⁸ Tluid. cit § 6
mm

⁹ Tluid.
mm

¹⁰ ut. kTc ju §§ 3 ja 4

§ 4. Nõukoogu

Nõukoogu on kollegiaalse organ ja ta moodustub kaubandus- tööstuskoja liikmeist. Nõukoogu koosneb esimehest ja 12 liikmest, kuhu juures igast seksiaadist valitakse kaks liiget seksiaoni poolt üles seatud nelja kandidaadi hulgast¹¹. Iga nõukoogu liikmele valitakse samas konas kandidaat. Esimehe valivad nõukoogu liikmed ise koja liikmete hulgast¹², millest järeldub, et nõukoogu esimeheks võib valida ka nõukoogu enda liikme, kui ka väljaspool nõukoogu seisva koja liikme. Nõukoogu enda liikme esimeheks valitakse konal tuleb vastav asemik - kandidaat seksiaadist nõukokku, kuna nõukoogu moodustatakse 12 liiget + esimees. Nõukoogu ametikestus on

¹¹ Lex. cit. § 6

¹² Ibid.

kaks aastat, kuna esimehe ametikestus on
aga üks aasta¹³. Kui kahe nõukogu koos-
olekul ei suudeta esimeest valida, s.o. ei saa
vutata ühegi kandidaadi suhtes tavalist hää-
teenamust, siis nimetatakse esimees majan-
dusministri ettepanekul kabariigi valituse
poolt samade isikute hulgas¹⁴. Järelkult
autonoomsuse põntsriip asendub siin kvaatrio-
ripõntsriibiga. Esimehe asetäitja valit nõukogu
enda liikmete hulgas¹⁵.

§ 5. Juhatus.

Ka juhatus on kaubandus-tööstuskoja
kollegiaalorgan. Tä kaasneb esimehest ja kuuest
juhatusliikmest ning valitakse samuti noogu

¹³ Ibid. § 9

¹⁴ Ibid. - mol. § 6

¹⁵ Ibid

nõukoogu peakoosoleku poolt kaheks aastaks¹⁶.
 Juhatuses esimehe valimine toimub samuti
 nagu nõukogu esimehe valimine - koja
 liikmete hulgast, kuid - nõukogu valib
 oma esimehe ise, juhatuses esimehe aga
 valib peakoosolek¹⁷. Eriüksus on ka sellis,
 et juhatuses liikmete valimine toimub
 seksiaoside liivade liikmete hulgast, iga
 seksiaosi poolt üks¹⁸. Kuna iga seksiaosi
 liivo koosneb kolmest liikmest - esimehest
 ja kahest alisest, siis moodustavad koja juha-
 tuse liikmeskonna seksiaoside esimehed või
 nende alid ja ainult juhul kui mõni seksia-
 osi esindaja puudub, siis vastav seksiaos
 ei pruugi anda arstaitjat enda liivo liik-

¹⁶ Lex. cit. § 9

¹⁷ Slid. - mol. § 6

¹⁸ Slid. § 22

¹⁹ Slid.

mete hulgart, vaid valib selleks seksiooni täis-
kogust kandidaadi¹⁹. Juhatus esimehe kohta
aga pole seldud, et see peaks olema mõne
seksiooni büroo liige - nõutakse vaid, et ta
oleks koja liige. Järelikult võib kujuneda
olukord, et juhatuse kuus liiget on seksioo-
nide esimehed, kuna juhatuse esimees - primus
inter pares kvalifikatsioonis - on vaid ta-
valine koja liige. Juhatus valib ise enda
keskelt esimehe asetäitja, kes esimehe puudu-
misel täidab tema ülesandeid.

Tehnilise töö läbiviimiseks on kaubandus-
tööstuskoja kantseli, millele seisab koja juha-
tuse esimehe ülendalre all²⁰. Kantseli tööd
juhivad direktor, kelle kinnitab ametisse nõukogu
koja juhatuse ettepanekul²¹. Juhatus juure

¹⁹ Lex. cit. § 12

²⁰ Lex. cit. § 22

²¹ Thid.

kuuluvad nõunikud mitmesuguseid aladelt, keda nõukogu ametisse kutsub taariduse järgi ning taariline arv kantsleri ametnikke, kelle kaasesisu nõukogu kindlaks määrab ja kes jagunevad osakondade vahel²⁴

2. ptk. Sektsioonid, komisjonid, as-

§ 6. Revisjonikomisjon.

Kaubandus-taarturkaja kontrolligamina esineb revisjonikomisjon. Revisjonikomisjon valitakse peakoosoleku poolt kaheks aastaks nii, et iga sektsioon annab ühe esindaja, kusjuures iga sektsioon esitab kaks kandidaati²⁵. Järelkult revisjonikomisjoni moodustavad 6 liiget. Iga liikmele valitakse kandidaadid samas kodus²⁴. Revisjonikomisjoni

²⁴ § 15. liige

²⁵ § 15. liige

²⁴ § 15. liige

valimisel kehtib nõue, et siin ei ole valida
koja juhataste ja sektsioonide liivade liik-
meid, annuti vastavate sigamite kandidaatide²⁵

2. ptk. Sektsioonid, komisjonid, asu-
konnad ja esindused.

§ 7. Sektsioonid.

Kaubandus-tööstuskoja liikmeskond ja-
guude kuude sektsiooni. Juba kaubandus-
tööstuskoja valimisel jaotatakse valijate kuude
liiki, kusjuures iga liik võib võtta aru-
koja liikmeid ja nende kandidaatide²⁶ kau-
bandus-tööstuskoja seaduse § 15 järgi on
valijate liigid järgmised: 1) kõik paugad,

²⁵ Hoid.
nimi

²⁶ vt. kōs § 15

krediiditasulust, kindlustusseltsid ja kindlustusühisus-
 sed, kellel äritunnistus; 2.) kaubandusette-
 võtte pidajad, kellel I või II järgu äritun-
 nistus; 3.) kaubandusettevõtte pidajad, kellel
III järgu äritunnistus; 4.) tööstusettevõtte pi-
 dajad, kellel I, II, III või IV järgu äritunnistus;
 5.) tööstusettevõtte pidajad, kellel V või mada-
 lama järgu äritunnistus; 6.) kauba- ja päästi-
 laevade pidajad, kelle laevad Eesti laevade
 registrisse üles võetud. Nendes liigides kuu-
 uvad panganduse, tööstuse, kaubanduse
 ja laevanduse esindajad moodustavateks
 kaubandus-tööstuskaja kuus sektsiooni.
 Esimene raliigat liik moodustab pangaja ja kin-
 nituse sektsiooni, teine — suur- ja keskkauban-
 duse sektsiooni, kolmas — väikekaubanduse
 sektsiooni, neljas — suurtööstuse sektsiooni,
 viies — kesk- ja väiketööstuse sektsiooni, kuus —

laevareidide sektiiooni²⁴. Iga sektiiooni täis-
kogu koosneb 20 liikmest, kes valivad täis-
kogu koosseisul sektiiooni esimehe ja tema
kaks abi, kes moodustavad sektiiooni liit²⁸.

Nagu ültsõnust selgub, võime raadeldada
sektiione erilaadute korporatsioonena kau-
bandus-tööstuskoja nominatiives rakingus.

Neid võib kõrvutada kaubandus-tööstusko-
jaga nagu kogukondi võib kõrvutada
riigiga. Nõeldes kaubandus-tööstuskojaga
on sektiionid väheha ja kitsama huvia ala
ringkonna esindused, millest on subordi-
neeritud kaubandus-tööstuskojale.

§ 8. Komisjonid, osakonnad ja esindused.

Komisjoni all mõistame kollagiumi, mille

²⁴ Lev. cit. § 18

²⁸ vt. kskjk § 12

ülesandeks on lahendada ad hoc töuse-
 turaid juhtusid. Kui need ad hoc töuse-
 tunnud juhud on lahendatud, siis lahkab
 komisjoni teotsemast. Kaubandus- tööstus-
 koja juhatuskiin näeb ette selliste komisjonide
 loomise võimaluse. Peakasolek, nõukogu ja
 seksioonid võivad valida erikomisjone üks-
 sike ülesannete teostamiseks või üksikute
 küsimuste arutamiseks ja nende küsimuste aru-
 andjaks vastavate kogude ees.²⁹ Seksioonel
 on õigus valida komisjone, milliseid kokku
 kutsus koja direktor.³⁰ Nõukogu sura järgi
 võib aidata koja juure ka alalisi komis-
 jone.³¹ Peakasoleku ja nõukogu poolt mood-
 dustatud komisjonide koosseisu su seksioonel

²⁹ Lex. cit. § 18

³⁰ Ibid

³¹ Lex. cit. § 19

õigus saata oma esindajad ka väljaspool
 koja koosseisu liikmeõigusega³². Järelikult
 võivad komisjoni liikmed kuuluda kõik
 väljaspool kaubandus-tööstuskoja liikmes-
 konda, kuna ka teised liikmed, keda va-
 liti peakoosolek ja nõukogu enda algatusel,
 võivad kuuluda väljaspool koja liikmes-
 konda. Komisjonil on õigus kutsuda aja-
 tundjaid, kellele kuulub loomulikult ainult
 sõnaõigus.

Reale komisjoni loomisvõimaluse võib
 kaubandus-tööstuskoda oma esmõnede tes-
 tamiseks antada kohtadel osakondi ja
 esindusi³³. Osakondade aramise otsustab
 koja peakoosolek, esinduste aramise aga
 nõukogu peakoosolekult heakskiidetud üld-

32

Slid
 ~~~~~

33

Lex. cit. § 21
 ~~~~~

kava kohaselt, kusjuures rakingu määrab
 ära nõukogu vastavalt kodukonnis³⁴. Osa-
 koud evib: 1./ peakoosoleku, mis koosneb kõi-
 gist osakonna asukohta linnas või selles
 maakonnas asuvatest koja liikmetest; 2./ 3-6
 liikmelise juhatus³⁵. Osakonna peakoosolek
 võib valida teatud eriküsimuste selgitami-
 seks komisjoni³⁶.

Mis puutub esindusse, siis see ei oma
 peakoosolekut ega juhatusi, kuna esindu-
 sed arvatakse saal, kus kaubandus-töös-
 tuskoja liikmete vahelise arv ei ühimaldeta
 osakonna arvamist. Esinduses on ette näh-
 tud vaid esinduse juhataja ja tema ase-
 täija institut, kes peavad olema koja

³⁴ Ibid.

³⁵ vt. kaubandus-tööstusseadla 1925-1935-ek. 79

³⁶ Ibid.

Praksisek II osa.

Kaubandus - tööstuskoja määratud
 pädevus. Tä on pädevus ja ka kohustatud kõik

3) ptk. Tsentraalorganite tehismäärus kaubandus-
 tööstuskoja pädevuses.

§ 9. Praksisek.

kaubandus - tööstuskoja seaduses § 2 on kau-
 bandus - tööstuskoja al. omistatud teie üles-
 andeid, mida tema hõlmama peab. Et kaubandus-
 tööstuskoda, kui selline, ise tegelikult oma üles-
 andeid hõlmata ei saa, vaid seda peab tegema
 oma organite kaudu, siis tulevad § 2 loetletud

ülesanded omistada kaubandus - tööstuskoja
 organite ³⁹ . Sellepärast asume üksikute organite
pädevuse, s.o. nende õiguste ja kohuste kompleksis,

³⁹ nt. kōe jk. § 13

vaatlemisele.

Praksosolen, kohandus- ja tööstuskoja kõrgeima
 organina, on konalदार, otsustav ja määrustav
 organ. Ta on õigustatud ja ka kohustatud kõiki
 kotta puutuvaid ja temale pandud küsimusi
 lahendama. Praksosolen lahendab täiesti suva-
 liselt kõiki üksikjuhtumid ning päris ka üksik-
 juhtumid. Üksikjuhtumite lahendamiseks kantab
 ta konaldisi ja otsuseid. Kantades konaldisi
 teostab ta oma haldusfunktsiooni, kantades
 aga otsuseid - oma jurisdiktsioonilist funktsiooni.
 Omahalduse ühiku kõrgeima organina teostab
 ta mõningais suuajus ka legislatiivfunktsiooni,
 milleks kantab nn. määrusi.⁴⁰

⁴⁰ Juridilised terminid üksik- ja üldjuhtumite kohta,
 samuti konaldisi, otsuste ja määruste definitsioo-
 nid ning legislatiiv-, haldus- ja jurisdiktsioonilise
 funktsiooni mõistet leiavad üksikasjalist käsitletu

ja 8. Kaubandus-tööstuskaja seaduse § 25 pkt. 9
 on antud peakoosoleku nn. generaal- või üld-
 klause⁴¹. Selle järgi peakoosoleku pädevuse
 kuuluvad kõik küsimused, mis juhatuskiija järgi
 või kaubandus-tööstusministri, kaja nõukogu,
 juhatuse või üksikute deptsioonide poolt pea-
 koosolekule otsustamiseks esitatakse. Juhatuskiija
 järgi kuulub peakoosoleku või juhatuse päde-
 vusse deptsioonide olulike kohtade kinnitamine
kaubandus-tööstuskaja seaduse § 2 punktide 1, 4, 5

nt. Artur - Täckel Klümann, Admunistraatiivakti teooria,
 Tartu, 1932. Samuti nt. ka prof. dr. A.-J. Klümann,
 Haldusprotsess, Tartu, 1937. Oritu leidmiseks tuleb
 kannatada teoste lõpul antud analüütilist mõne-
 tõnastikku.

⁴¹ Veldklausi ja enumeratsioonid ehk loendi mõiste
 leidab käsitlenu nt. Klümann, op. cit. lk. 129

⁴² op. cit. § 13

ja 8 mädles⁴² jäulisekult algatajaks elinustant-
 seks siin on üksikud sektsioonid. Juhatus-
 kinga järgi kuulub neil peakasoleku pädevuse
 kaubandus- tööstuskoda juure ammatava alal ja
 rahukohtu määruse andmine. Majandusminister,
 koda nõukogu, juhatus ja sektsioonid võivad
 esitada otsustamiseks küsimusi peakasolekule.
 Majandusminister muudugi hinnõid, kuivõid
 sellised küsimused ei kuulu teiste ametite pä-
 devuse ja kuivõid kaubandus- tööstuskoda
 seaduse järgi on kohustatud neid küsimusi an-
 tama. Mis puutub juhatusse, nõukogu ja sektsi-
 onide poolt küsimuste esitamisse peakasolekule,
 siis on loomulik, et esitatakse küsimused, mil-
 liste lahendamiseiga vastavad asjad ise toimie
 ei tule või millete autamisel ilunera⁴ lahenda-
 mused.

42 Def. cit. § 13

Ennumeratsioon ehk loendamine aga f25
 eelneis sätteis. Neude järgi kuulub peaku-
 oleku pädevuse: 1.) kaubandus- täastuskaja
 tulude ja kulude selge kinnitamine sel-
 leraaks aartaks, kui ka keja aastamante
 läbi vaatamine ja kinnitamine; 2.) keja nõukogu,
 juhatus ja revisjankomisjoni valimine. Pea-
 koosseis ei saa vastavaid organeid valida
 enda nra järgi, vaid peab arvestama sek-
 tsioonide poolt esitatud kandidaatidega;
 3.) kohaliku osakondade asutamine.
 Samuti esinduste aramise korral vastava
 üldkora kohta seisukoha võtmine, kuna esi-
 duste aramise otsustab nõukogu.⁴³ Paralleel-
 selt nõukoguga võib ta valida üksikute üles-
 annete teostamiseks komisjone; 4.) keja liikmete
kojast väejaaramine. Peakoosseis kinnitab

⁴³ Lest cit. f 21
 min

juhatuselikele ajutise vägajehitluse koonaldise⁴⁴
 Samuti nõib ta ka kaja liiget, kes oma tege-
 miiside tõttu avaliku lugupidamise kaosta-
 nud, peale nimetatut liikmele seletuse esita-
 mise võimaluse andmist - välja heita⁴⁵
 Et vastav otsus jõustuks, peab see olema teh-
 tud vähemalt kahekolmandiku kannan-
 dus-tähtsuskaja liikmeskonna poolt. Peakoos-
 olek nõib tagandada ka aegumise liikmeid
 ja kinnitada sektsioonide otsust⁶ nende aega-
 miste liikmete tagandamise ajus. 5.) Ette-
 panekute tegemine kaja juhatuskiija muut-
 miseks ja täiendamiseks. 6.) Kinnisvara avar-
 damine, võõrandamine ja pantimine. 7.) Kaja
 heaks võetava põhimakse suuruse kindlak-
 määramine, kui ka üksikute sektsioonide ettepa-

44 vt. ktsd §13

45 Lest cit. §14

rekult otsustamine vastava liigi maksuvalusest
 täiendusmaksu võtmise kohta. Peakoosseisul on
 õigus lüüa poolt ellu kutsutud tööstusele
 ja kaubandusele üldkasulikeks antiste ülas-
 pidamiseks ja haldamiseks täiendusmaksu
 määrata kõigile koja maksukohustatutele või
 mõne sektori eelpanekul ainult selle sektori-
 osi liigi maksukohustatutele, kusjuures viima-
 seilt võetavad maksud läherad majandus-
 ministri kiinitamiseks⁴⁶ 8.) koja nõukogule,
 juhatusle ja komisjonikomisjantle juhtimise
 andmine; 4.) koja vastav tegevate ja pal-

ga Peakoosseisu õiguste ja kohuste kompleks-
 arutamud, näeme, et see on väga laialdane
 ja kosundab endasse osaliselt nii halduse,
legislatiiv-, kui ka juhisdietsiooni funktsiooni.

⁴⁶ Lex cit. § 29
 minni

47 st. k. § 24

kuin sätien suostuttuun kärkeen...
§10. Nöukogu.

Nöukogu on kaubandus-täestuskoja nõuandev
ehk konsultivorgan. Tema olene päderus on
loetatud kaubandus-täestuskoja juhatuskir-
jas § 7, mille järgi koja nöukogu ülesanded
on: 1.) põhiamõtte püstitamine ja instrukti-
ivsele andmine koja juhatajale; 2.) otsus-
tamine eriarvamuste kaudal juhataja ja üksikute
sektoriaalide või komisjonide vahel; 3.) pea-
koosseaduste ajajärgi määramine ja päevakorra
koostamine; 4.) koja valitud tegelaste ja pal-
galiste jõudude vastutusele võtmine; 5.) otsus-
tamine, milline ettepanek loetakse vastuvõet-
avaks sel kaudal, kui üksikute küsimuste ot-
sustamisel peakoosseaduse häälde poolura.

Reale loetelude on koja juhatuskirjas üksi-

47 st. ksk § 214

kuiis sätis omistatud nõukoogu teoreetiline
 ülesanded, millest § 7 ei maini. Nii on tal õigus
 paralleelselt juhatusega, seksiaonega ja komis-
 ioniga valida peakasolekule aruandjaid ⁴⁸
 ja kokku kutsuda erakorralist peakasolekut. ⁴⁹

Nõukoogu peadirektori kuulub juhatuse ettepa-
 nekul kantseleidiirektori ametisse kindistamine,
 samuti hõlmata ametisse kutsumine ning kant-
 selei ametkonda koosseisu kindlaksmäärami-
 ne ⁵⁰. Nõukoogu loeb kaaja liikme vastavast
 õigust lahkuks õigusi esimehe ettepa-
 kul juhul, kui liige ei täida oma kohuseid ⁵¹
 ja nõukoogu annab juhatuse ettepanekul välj-
 laugeniks kaaja liikme, kes ei vasta kaubandus-

48 mt ktk jk. § 33

49 Lest cit. § 2

50 Lest cit. § 22

51 Lest cit. § 27

mt. kaubandus-tööstuskaaja liikmet valimis määruse § 3.

tööstuskoja seaduses ettenähtud valimisviisidele.⁵²

Kaubandus-tööstuskoja valimiste korraldamise alal kuulub nõukogu pädevusse valimiste väljakuulutamise ja valimine valimiste ülalise käigu ja seaduspärasuse järgi, valijate nimekirjade ja ülaliste juhtumite kindistamine.⁵³

Seltsust näeme, et nõukogu, kuigi mõeldud konsultiiwanaisana, on oma pädevuses nii konsultiiw kui ka täitev organ, kuna tema õiguste ja kohuste kompleks kuulub ka haldusfunktsiooni teostamine.

§ 11. Juhatus.

Juhatus on kaubandus-tööstuskoja täitev ja järelevalve organ ajavaks organiks. Tema teostamiseks kuulub suurem osa ülesannetest, mida pannud kojale kaubandus-tööstuskoja seaduse

⁵² Vt. cit. §§ 29, 30 ja 31

⁵³ Vt. kaubandus-tööstuskoja liikmete valimisviiside kohta § 3.

{2} ja nimelt punktid 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ja 12.

Nii kuulub juhatuse pädevusse: 1.) valitsus- ja omavalitsusasutiste oma arvamuste ja soovide teatamine kaubanduse ja tööstuse tarviduste ja vastavate seaduste ning määruste kavade kohta kaubandus- ja tööstusalal, ning välisriikidega võlmitavate kaubandus-, tolli- ja teiste selliste lepingute kohta. Siin esineb juhatuse ettevalmistava direktiivse autoriteetiga; 2.) kaubandusregistri pidamine; 3.) börside valitsemine ja asutamine; 4.) kaubandus- ja tööstusesindajate valimine neisse valitsus- ja omavalitsusasutistesse, millede koosseisus selline esindus ette nähtud; 5.) kaubanduse ja tööstuse puutuvate tunnustiste ja tealiste väejaandumise; 6.) kaubanduse ja tööstuse kohta igasugu teadete ja andmete kogumine, nende statistiline ümber töötamine ja avaldamine; 7.) kau-

handlusliikesele koostada ja määrata selgitamine ja registreerimine; 8.) vahukohtade arutamise ja asjatundjate juhataamine; 9.) krediidivõime kohta teadete kogumine ja andmine kovaldamine; 10.) administratiiviasu või kokkuvõtte alla kuuluvate kaubandus- ja tööstusettevõtete nimekirja pidamine ja 12.) kõigi teiste kohta esmõnigi teadete ja seadusega kohale pandavate kohustuste täitmine. Viimase punkti sisu on laialdane ja selle põhjal võib koja täshuena ja tegevuspõlde tunduvalt suurendada.

Sisekõna alal^{SH} lasub juhatamine koja tegevuse juhtimine, koja elamine ja aruandele koostamine, koja elamine ja aruandele koostamine, koja koolituse üldine kovaldamine ja üldjuhtimine, koja krediidide teenustamine,

^{SH} vt. ktk jk. § 11

koja kassa- ja arvupidamine kaudeldamine, koja
 tarade ja ettevõtte haldamine, koja ametnike
 ametisse nõutamine ja vahastamine kodukonna
 alusel, koja esindajate nimetamine valitsus-
 ja omavalitsuskomitejadesse ja nõupidamistele
 ja koja alaliste ekspertide määramine.

Kaubandus-täestuskoja valimiste alal
 kuulub juhatuse pädevusse: valijate nime-
 kirjade koostamine ja koostamine järelvalve
 ning nimekirjade kohta antavate vaiete ot-
 sustamine; valimiskomiteede tegevuse järel-
 valve; kandidaatide nimekirjade vastuvõt-
 mine ja nende liitumise üle otsustamine; vali-
 mistulemuste kokkuvõtmine valijate liikide, järgi
 ja valitavate liikmete nimekirjade koostamine;
 kaudaldate tegemine valimisiks määratud
 krediidiraajus ja üldine valimiste kaudeldamine;

§5 nt. Kaubandus-täestuskoja liikmete valimisnäärust § 4

nõukaogu otsustamiseks kuuluvate arjadesse-
 taluistamine ning nõukaogu otsuste täitmine.

H. ptk. Sektsioonide, komisjonide ja eriolukor-
 radealal tehnikasus kaubandus-tööstuskaja
 si ja muu vastast päderuses.

§ 12. Sektsioonid.

Sektsioonide päderus on määratud kindlaks
 kaubandus-tööstuskaja juhatuskirjas. Juhatus-
 kirja § 13-as on öeldud, et sektsiooni täis-
 kogu päderusse kuulub kaubandus-töös-
 tuskaja seaduse § 2 punktide 1, 4, 5 ja 8
 ettenähtud ülesannete arutamise ja neude
 kohta seisukoha võtmine. Järelikult sekt-
 sioonid teatavad valitsus- ja amaralitsus
 asutistele oma arvamused ja moodid kau-

kaubanduse ja tööstuse tarviduste ja vastavate
 seaduste ning määruste korrald kohtu
 kaubandus- ja tööstusalal, ning välisriiki-
 dega võlmitavate kaubandus-, tolli- ja
 teiste selsite lepingute kohta. Loamulikul
 araldab oiu iga sektsiooni oma aramu-
 si ja osve vastavalt oma erialale. Niipau-
 ga- ja kiinitussektiooni araldab oma aramu-
 musi ja osve pangandus- ja kiinitusalal
 pädevate ametiste seaduste, määruste ja
 lepingu korrald kohtu, laevarežiidi sekt-
 siooni oma vastava ala kohta jne. Sektsioonide
 pädevusse kuulub ka kaubandusele ja töös-
 tusele üldkasulikkude ametiste ellukutsumine,
 majandamise ja haldamise küsimuse aruta-
 mine ja nende kohta seisukoha võtmine, siis
 vastava ala erudaja valimine nende hal-
 dusasutisise, milleste koosseisus selline

esindus ette nähtud. Punkt 8 järgi kuulub
 veel sektsiooni pädevuse kaubandus-
 likeude koostes ja nõutete selgitamine
 ning registreerimine. Tuleb aga eelkõige silmas
 pidada seadusfraksi, mille järgi eelkõige
 punktis ettenähtud ülesannete arutamine ja
 nende kohta seisukohta võtvaine kuulub sekt-
 sioonile, täpsem kinnitamine aga kaaja pea-
 koosseisule või juhatusel — järelikult
 sektsioonid on ainult ettevalmistavad el-
 instantid. Peakoosseis või juhatus võib
 panna sektsioonile üksikuid või alalisi
 ülesandeid⁵⁶. Sellega määravad peakoosseis
 ja juhatus osaliselt sektsiooni pädevuse,
 kuna osalt on see nähtud ette juba juha-
 tuskirja § 13, sest kaubandus-koosteskoja
 seaduse § 2 punktis 1, 4, 5 ja 8 ettenähtud

⁵⁶ vt. kōrk jrk. § 13

küsimusi su sektsioonid alati ärgustatud
arutama ja nende mhtes otsuskohti võtma.

§13. komisjaid, osakonnad ja
erindused.

Komisjaid valitakse peakaarvokku, töö-
koogu ja üksikute sektsioonide poolt, sellepär-
rast on ka loomulik, et valijad saavad
määravad küsimused, mida komisjaid
peavad lahendama. Nad võivad esitada
mingsuguse kehvema küsimuse vasta-
vale komisjale muutmiseks, samuti võivad
nad oma pädevust ära anda komisja-
ide testada. Sellepärast pole komisjainde
pädevus seaduses ega ka juhatuskirjas
kindlaks määratud, vaid see oleb täiel
määral vastavalt komisjainde loomise orga-
niseerimisele. Alaliste komisjainde pädevuse

määratatakse kindlaks koja nõukogu.⁵⁷

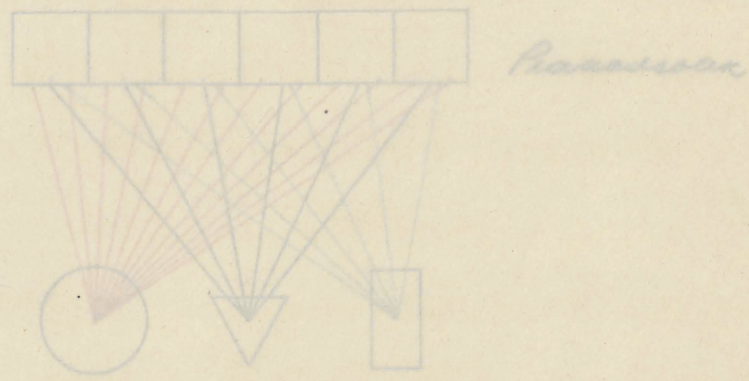
Osakondade loomisel kohal määratakse nende pädevus kindlaks nõukogu poolt vastavais kostrukonits⁵⁸. Ka osakondade pädevus olemb nõukogu suvast, kuid loamulise su, et nad teestavad kohal sammu funktsioneer, mis kaubandus-tööstuskojal üldiselt tuleb teestada, nagu — annavad tööstus- ja kaubandusküsimusis nõu kohalikele haldusasutistele, võtavad seisukohta vastavate määruste korvale kohta ja teestavad teisigi kaubandus-tööstuskoja seaduse § 2 loetletud ülesandele sava kostrukona raames, aluseks võttes kaubandus-tööstuskoja seaduse § 1 kui üldisemat seadusfraasi: Kõige juures peavad nad iiragi tealitama

⁵⁷ Let cit. § 18
mm

⁵⁸ Let cit. § 21
mm

juhatuselt saadud direktiivide järgi.

Ettevõtete ja osakondade peamine ülesanne on — olla sidepidajaks kaubandus-
tööstuskoja ja tema kohalike valijate vahel
ning kuulutada koja ümber koondunud
ja tema seljatava olisvate majandus-
ringkondade organisatsioonist⁵⁹.

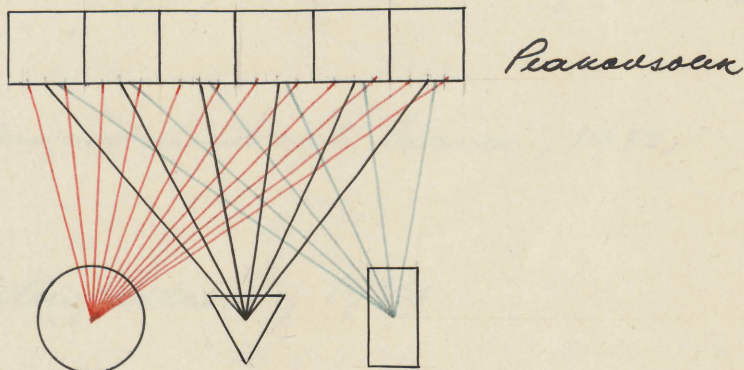
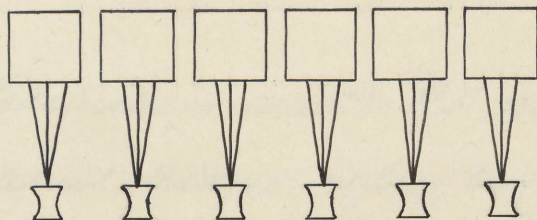
□ sektsioon   ▽ juhatus

---

59 vt. Kaubandus-tööstuskoda 1925-1935 lk. 80

□ sektsiooni liige

1) Lauhaudus - läösturkoja rakingu
graafiline kujutus

□ sektorioon

▽ juhatus

○ nõukogu

▭ revisjoni komisjon

⌋ sektoriooni liit

Kasustatud allikaid.

Kaubandus-tähtsuseja seadus RT 1924, 148, 90

muudetud RT 1925, 111/112, 69 (ff 10, 15, 18

28, 30) ja RT 1925, 15, 140 (f 10)

Kaubandus-tähtsuseja juhatuseni RT 1921, 41, 287

Klimann, Administratiivakli loomine, 1932

Klimann, Staldusprotsess, 1937

Kaubandus-tähtsuskoda 1925-1935